

**Από την Πολιτισμική Ταυτότητα της Μουσικής στη Μουσική Ταυτότητα του Πολιτισμού:
Το Παράδειγμα μιας Ελληνικής Παροικίας της Διασποράς**

I. Πλεμμένος

Εθνομουσικολόγος - Ερευνητής,

Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών

Περίληψη

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τη συνάντηση (αλλά και σύγκρουση) πολιτισμικών και μουσικών ταυτοτήτων μεταξύ δύο ελληνικών κοινοτήτων της κεντρικής Ευρώπης στο πρώτο μισό του 19^{ου} αιώνα. Πρόκειται για την ελληνική παροικία της Βιέννης, που άρχισε να σχηματίζεται στις αρχές του 18ου αιώνα από Έλληνες μετανάστες από τη Μακεδονία, την Ήπειρο και τη Θεσσαλία. Οι Έλληνες σχημάτισαν αρχικά την κοινότητα του Αγίου Γεωργίου, που πήρε το όνομά της από τον ομώνυμο ναό, που άρχισε να χτίζεται το 1723 αλλά αποπερατώθηκε το 1776. Οι Έλληνες της κοινότητας του Αγίου Γεωργίου επέλεξαν να διατηρήσουν την αρχική τους υπηκοότητα, δηλ. την Οθωμανική, αντίθετα με άλλους συμπατριώτες τους που επέλεξαν την αυστριακή υπηκοότητα για να απολαμβάνουν περισσότερα δικαιώματα εντός της χώρας υποδοχής τους. Οι τελευταίοι οργανώθηκαν συν το χρόνω σε μια ιδιαίτερη κοινότητα γύρω από τον ναό της Αγίας Τριάδας, που αναγνωρίστηκε επίσημα μια δεκαετία αργότερα (1786). Η εργασία επικεντρώνεται στην εισαγωγή της χορωδιακής πολυφωνίας από τις δύο ελληνικές κοινότητες της Βιέννης, που έλαβε χώρα το ίδιο έτος (1844), αλλά με χρονική απόσταση έξι περίπου μηνών: προηγήθηκε η κοινότητα της Αγίας Τριάδος (των Αυστριακών υπηκόων) και ακολούθησε αυτή του Αγίου Γεωργίου (των Οθωμανών). Στην εξέλιξη των γεγονότων διασταυρώνονται και συγκρούονται πολιτισμικές και μουσικές ταυτότητες, όχι μόνο μεταξύ των δύο ελληνικών κοινοτήτων αλλά μεταξύ των κοινοτήτων και μελών της ευρύτερης αυστριακής κοινότητας (εν προκειμένω, αυστριακών μουσικών) καθώς και άλλων πολιτισμικών κέντρων (όπως του Οικουμενικού Πατριαρχείου).

Λέξεις-κλειδιά: μουσική, ταυτότητες, διασπορά, ελληνισμός, Βιέννη